

KOMMUNREVISIONEN
ÖSTERSUND

REVISIONSRAPPORT

UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmiljö inom skolan samt Psykisk ohälsa bland äldre

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	3
2	INLEDNING	4
2.1	BAKGRUND.....	4
2.2	SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA	4
2.3	AVGRÄNSNING	4
2.4	REVISIONSKRITERIER	4
2.5	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND.....	4
2.6	METOD	4
3	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
3.1	UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV ARBETSMARKNADSÅTGÄRDER.....	5
3.1.1	Tidigare granskning.....	5
3.1.2	Åtgärder som vidtagits utifrån lämnade rekommendationer	6
3.1.3	Sammanfattande bedömning	9
3.2	UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV PSYKISK OHÄLSA BLAND ÄLDRE.....	10
3.2.1	Tidigare granskning.....	10
3.2.2	Åtgärder som vidtagits utifrån lämnade rekommendationer	10
3.2.3	Sammanfattande bedömning	14
3.3	UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV ARBETSMILJÖN INOM GRUNDSKOLAN	15
3.3.1	Tidigare granskning.....	15
3.3.2	Åtgärder som vidtagits utifrån lämnade rekommendationer	15
3.3.3	Sammanfattande bedömning	19

1 SAMMANFATTNING

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har revisionskontoret genomfört en uppföljning av tre granskningar som genomfördes under 2022. Granskningarna avser, arbetsmarknadsåtgärder, psykisk ohälsa bland äldre samt arbetsmiljön inom grundskolan.

Syftet med den uppföljande granskningen är att bedöma om styrelse och berörda nämnder har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnats i genomförda granskningar.

Arbetsmarknadsåtgärder

Uppföljningen visar att social- och arbetsmarknadsnämnden samt, i viss utsträckning, kommunstyrelsen har vidtagit flertalet åtgärder till följd av tidigare lämnade rekommendationer. Några av åtgärderna är fortfarande pågående. Den sammantagna bedömningen är att vidtagna åtgärder har bidragit till en förbättrad styrning, ledning, samverkan och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder.

Psykisk ohälsa bland äldre

Uppföljningen visar att vård- och omsorgsnämnden har påbörjat flera av de planerade åtgärderna men att de ännu inte genomförts fullt ut. Arbetet planeras fortsätta under 2025. Vi menar att det är oklart om alla planerade åtgärder kommer att leda till önskade förbättringar, till exempel gällande bättre former för kommunikation och information till medborgare och medarbetare. Vad gäller en förbättrad samverkan med regionen anser nämnden att de har vidtagit åtgärder men att åtgärderna inte har gett något resultat. För en av rekommendationerna har nämnden inte påbörjat någon åtgärd utan planerar att göra det under 2025.

Vår samlade bedömning är att nämnden behöver fortsätta att vidta åtgärder utifrån rekommendationerna för att förbättra arbetet med att förebygga och uppmärksamma psykisk ohälsa bland personer som är 65 år och äldre.

Arbetsmiljön inom skolan

Uppföljningen visar att nämnden har vidtagit flera av de åtgärder som planerats utifrån revisionens rekommendationer, bland annat när det kommer till utbildning av elever och medarbetare. Brister i samverkan med teknisk förvaltning kvarstår fortfarande trots att vissa åtgärder har vidtagits.

Vår samlade bedömning är att vidtagna åtgärder har bidragit till att förbättra nämndens styrning och uppföljning av rektorers, lärares och elevers arbetsmiljö och arbetssituation. För att ytterligare förbättra arbetsmiljö och arbetssituation krävs fortsatta åtgärder för att förbättra samverkan med teknisk förvaltning.

2 INLEDNING

2.1 BAKGRUND

En viktig del i revisorernas arbete är att följa upp tidigare genomförda granskningar för att få svar på om åtgärder har vidtagits utifrån revisorernas kritik och rekommendationer. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Tre av de granskningar som genomfördes under 2022 har valts ut för att följas upp. Granskning av arbetsmarknadsåtgärder, granskning av arbetsmiljön inom grundskolan samt granskning av psykisk ohälsa bland äldre.

2.2 SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA

Syftet med granskningen är att bedöma om styrelse och berörda nämnder har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnats i genomförda granskningar.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har lämnade rekommendationer besvarats av ansvarig nämnd/styrelse?
- Har planerade åtgärder genomförts?
- Har åtgärderna bidragit till förväntade förbättringar inom området?

2.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till år 2024.

2.4 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Kommunens interna styrdokument

2.5 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Uppföljning av arbetsmarknadsåtgärder. Ansvarig nämnd är i huvudsak social- och arbetsmarknadsnämnden. Kommunstyrelsen berörs utifrån sitt övergripande ansvar för kommunens och näringslivets kompetensförsörjningsbehov.

Uppföljning av arbetsmiljö inom skolan. Ansvarig nämnd är barn- och utbildningsnämnden.

Uppföljning av psykisk ohälsa bland äldre. Ansvarig nämnd är vård- och omsorgsnämnden.

2.6 METOD

Granskningen har utförts genom att en sammanställning av rekommendationer och styrelse/nämnds tidigare svar har skickats ut till berörda som har lämnat en beskrivning av nuläget.

3 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

3.1 ARBETSMARKNADSÅTGÄRDER

3.1.1 Tidigare granskning

Syftet med granskningen av arbetsmarknadsåtgärder var att bedöma om social- och arbetsmarknadsnämnden säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning, ledning, samverkan och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder samt om åtgärderna är effektiva.

I granskningen gjordes den sammanfattande bedömningen att social- och arbetsmarknadsnämnden endast delvis hade säkerställt en ändamålsenlig styrning, ledning, samverkan och uppföljning. Brister identifierades särskilt gällande uppföljning, utvärdering och återrapportering av insatsernas resultat. Då det saknades modell för utvärdering gick det inte att bedöma i vilken utsträckning insatserna var effektiva.

Vid tidpunkten för granskningen pågick ett omfattande arbete inom nämnden. En ny sektorchef hade anställts inom Sektor Kompetens Arbete Försörjning med ansvar att genomföra en rad aktiviteter kopplat till uppdragen. En omorganisation hade också nyligen genomförts inom sektorn vid tidpunkten för granskningen.

Följande rekommendationer lämnades:

Kommunstyrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden:

- *Uppmärksamma fullmäktige på att det finns ett behov av att konkretisera uppdragen gällande arbetsmarknadsåtgärder.*
- *Säkerställa att den kommunövergripande processen för den lokala arbetsmarknadspolitiken implementeras.*
- *Lyfta frågan kring ambitionsnivå gällande Jobbspår eller liknande insatser.*

Kommunstyrelsen:

- *Säkerställa att ansvarsfördelningen mellan styrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden förtydligas.*

Social- och arbetsmarknadsnämnden:

- *Utveckla modeller för att kunna mäta resultatet av genomförda insatser.*
- *Säkerställa att organisation och finansiering av arbetslagen förtydligas.*

Social och arbetsmarknadsnämnden samt kommunstyrelsen har lämnat svar gällande vilka åtgärder som vidtagits eller avsågs att vidtas med anledning av lämnade rekommendationer. Svaren lämnades 2022-10-19 § 93 (SAN) respektive 2022-10-04 § 318 (KS).

3.1.2 Åtgärder som vidtagits utifrån lämnade rekommendationer

Rekommendation 1: Uppmärksamma fullmäktige på att det finns ett behov av att konkretisera uppdragen gällande arbetsmarknadsåtgärder.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgick att de årliga uppdragen var för omfattande för att kunna genomföras under ett år. Uppdragen ansågs även behöva förtydligas och göras mer uppföljningsbara.

Planerade åtgärder

I social- och arbetsmarknadsnämndens samt kommunstyrelsens svar beskrivs att förvaltningarna under våren 2022 haft kontinuerlig dialog kring behovet av att konkretisera uppdragen. Nya konkretiserade uppdrag gällande arbetsmarknadsåtgärder kommer att åtgärdas till budget 2024.

Nuläge

De stora och övergripande uppdragen som tidigare funnits är borttagna för att möjliggöra att mer konkreta uppdrag/aktiviteter skapas. Kommunledningsförvaltningen anser att det fullmäktigeuppdrag som nämnden har att genomföra för 2024 är tydligt.

Enligt social- och arbetsmarknadsnämnden har det krävts mer omfattande insatser för att komma till rätta med hur effektiviteten på arbetsmarknadsenheten kan höjas. En del i det arbetet har varit att ta fram en omfattande och detaljerad verksamhetsplan som det nu sker ett kontinuerligt arbete med för att förankra och befästa.

Uppdragen som finns i verksamhetsplanen har ännu inte lagts in i Stratsys, men det kommer, enligt förvaltningen, att göras inför verksamhetsplaneringen 2025.

Vår kommentar

Åtgärder har vidtagits och social- och arbetsmarknadsnämnden beskriver att de också vidtagit ytterligare åtgärder i syfte att höja effektiviteten i arbetsmarknadsåtgärderna.

Rekommendation 2: Säkerställa att den kommunövergripande processen för den lokala arbetsmarknadspolitiken implementeras.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgår att en processkartläggning för den lokala arbetsmarknadspolitiken hade genomförts och inkluderade samtliga berörda verksamheter inom kommunen. Den framtagna processen hade dock inte implementerats vilket ansågs vara av vikt för att inte olika förvaltningar eller enheter skulle arbeta med samma eller liknande saker.

Planerade åtgärder

Av social- och arbetsmarknadsnämndens svar framgår att det har pågått ett arbete med att implementera tankesättet med en sammanhållen process för arbetsmarknadsarbetet. Vidare har en sektorövergripande vision för 2025 formulerats och alla medarbetare involveras i arbetet med att ta fram aktiviteter som tar verksamheten närmare målet. I processarbetet behöver även närliggande verksamheter involveras, något som diskuteras i styrgruppen för den lokala arbetsmarknadspolitiken.

I kommunstyrelsens svar framgår att kommundirektören fått i uppdrag att avsätta de eventuella stödresurser som ansvarig nämnd efterfrågar.

Nuläge

Det arbetas i betydligt högre utsträckning för att tydliggöra processen försörjningsstöd – arbetsmarknadsinsats nu än tidigare. Vidare har en ny arbetsgrupp i form av operativ chefssamverkan startat upp för att stärka matchningsarbetet ut mot näringslivet. De

uppger dock att den kommunövergripande processen inte kommer att implementeras eftersom den inte upplevs relevant.

Kommunstyrelsen följer arbetet som pågår inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Vår kommentar

Den framtagna processen för den lokala arbetsmarknadspolitiken som den tidigare granskningen hänvisade till kommer inte att implementeras. Nämnden beskriver däremot att åtgärder för att tydliggöra processen försörjningsstöd – arbetsmarknadsinsats genomförs vilket, utifrån att nämnden gjort den bedömningen, får antas bidra till en förbättring inom området.

Rekommendation 3: Lyfta frågan kring ambitionsnivå gällande Jobbspår eller liknande insatser.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen ansågs ett förtydligande av uppdrag och/eller finansiering behövas för att säkerställa att Jobbspår eller liknande insatser skulle prioriteras. Att arbeta med Jobbspår upplevdes av nämnder utanför social- och arbetsmarknadsnämnden vara frivilligt även om det i riktlinjen för lokal arbetsmarknadspolitik framgick att hela kommunen behövde ta ett ansvar som arbetsgivare för en hållbar lokal arbetsmarknadspolitik.

Planerade åtgärder

I social- och arbetsmarknadsnämndens samt kommunstyrelsens svar på granskningen framgår att kommundirektören fått i uppdrag att ta fram en riktlinje där frågan om ambitionsnivå gällande Jobbspår och liknande insatser tydliggörs.

Nuläge

Riktlinjen för arbetsmarknadspolitik revideras under hösten 2024. Revideringen innebär ett förtydligande kring Jobbspår och ambitionsnivå. Riktlinjen med förtydligandet gällande ambitionsnivån förväntas ligga till grund för kommande uppdrag i verksamhetsplanerna och anses kunna stärka arbetet med Jobbspår både inom kommunens organisation och ute i näringslivet.

Vår kommentar

Planerade åtgärder pågår men har ännu inte färdigställts.

Rekommendation 4: Säkerställa att ansvarsfördelningen mellan styrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden tydliggörs.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgår att det finns en viss otydlighet i ansvarsfördelningen som en följd av att arbetsmarknadsfrågorna flyttats från kommunstyrelsen till social- och arbetsmarknadsnämnden. Vidare framgick att det kan vara svårt för en enskild nämnd att ha en samordnande roll gentemot styrelse och övriga nämnder.

Planerade åtgärder

I svaret från kommunstyrelsen föreslogs att en översyn av reglemente skulle göras efter valet 2022. Kommundirektören fick i uppdrag att säkerställa en tydligare ansvarsfördelning.

Nuläge

En dialog har förts med kommunjurist vilken har synliggjort oklarheter gällande det kommunala aktivitetsansvaret. Revidering av social- och arbetsmarknadsnämndens reglemente med anledning av detta har hanterats av nämnden och kommer hanteras i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i oktober.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har vidtagits, det är dock svårt att bedöma om den revidering av reglementet som gjorts är tillräckligt för att säkerställa att ansvarsfördelningen mellan styrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden blir tydlig. Eventuella svårigheter att som enskild nämnd ha en samordnande roll gentemot övriga nämnder kan fortfarande kvarstå.

Rekommendation 5: Utveckla modeller för att kunna mäta resultatet av genomförda insatser.**Tidigare granskning**

I den tidigare granskningen framgick att det inte fanns någon metod för att följa upp insatsernas effekter vilket ansågs göra det svårt att besluta vilka insatser som borde prioriteras före andra. Förvaltningen hade själv sett behovet av att implementera en bättre uppföljning och mätmetod och planerade därför att införa en metod som kallades BIP (Baeskeftigelseindikator).

Planerade åtgärder

I social- och arbetsmarknadsnämndens svar framgår att ett förbättringsarbete kopplat till den danska BIP-studien påbörjats och en utbildningsinsats har genomförts. Nästa steg ansågs vara att besluta om implementering och därefter fördjupande utbildning.

Nuläge

BIP- implementeringen är i full gång och aktiviteter som syftar till att bygga upp intern tillit i organisationen pågår. Vidare sker mätning av resultat nu regelbundet vid tertialuppföljningar och kommuniceras även ut till verksamheterna. Andra nyckeltal har också definierats och används för att styra och leda verksamheten mot uppsatta mål.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har vidtagits men ännu inte implementerats fullt ut.

Rekommendation 6: Säkerställa att organisation och finansiering av arbetslagen förtydligas.**Tidigare granskning**

I den tidigare granskningen framgick att teknisk förvaltning på uppdrag av social- och arbetsmarknadsförvaltningen tillhandahöll platser i arbetsmarknadslag. Såväl uppdrag som finansiering ansågs behöva förtydligas gentemot social- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Planerade åtgärder

I social- och arbetsmarknadsnämndens svar framgår att en arbetsgrupp med personer från både Sektor Kompetens Arbete och Försörjning samt Städ och service inom teknisk förvaltning skulle formars under hösten 2022. Arbetsgruppen hade i uppgift att titta närmare på hur arbetslagens verksamhet skulle se ut framåt med målsättningen att arbetslagen ska kunna erbjuda en mer inkluderande arbetsplats med en större bredd och variation i arbetsuppgifter. Därutöver hade sektorcheferna genomfört kontinuerliga träffar för att tydliggöra vad samarbetet bestod i, vilken leverans som förväntades samt hur finansieringen skulle se ut framåt.

Nuläge

Planerade åtgärder anses vara genomförda. Arbetsmarknadsgrupperna har organiserats till en arbetsmarknadsgrupp där alla arbetsledare arbetar med alla deltagare och inte som tidigare, uppdelat i specifika verksamheter. En textilverkstad har tillkommit i utbudet av arbetsuppgifter och det verksamhetsområde som tidigare hette Skogen har försvunnit utifrån att det var tunga och ansvarsfyllda arbetsuppgifter som var mer likställda med reguljärt arbete.

Del av finansieringen för arbetsmarknadsnämnden har flyttats till Fritidsbanken för att uppnå ytterligare diversifiering av arbetsuppgifter. Under hösten 2024 pågår en utvärdering av arbetsmarknadsgruppen som ska redovisas till nämnd 2025.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har genomförts, eftersom vi inte varit i kontakt med samtliga berörda nämnder är det svårt att bedöma om åtgärderna bidragit till att både organisation och finansiering blivit tydligare.

3.1.3 Sammanfattande bedömning

Social- och arbetsmarknadsnämnden samt, i viss utsträckning, kommunstyrelsen har vidtagit flertalet åtgärder till följd av lämnade rekommendationer i den tidigare granskningen. Några av åtgärderna är fortfarande pågående varför vi gör bedömningen att planerade åtgärder delvis vidtagits.

Den sammantagna bedömningen är att vidtagna åtgärder har bidragit till att en förbättrad styrning, ledning, samverkan och uppföljning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Vi ser att det är av vikt att arbetet med de påbörjade åtgärderna fortsätter som planerat. Nedan är en sammanställning av nuläget per rekommendation samt vår bedömning av om de planerade åtgärderna har vidtagits eller inte.

Rekommendation	Har planerad åtgärd vidtagits?	Nuläge/Kommentarer
Uppmärksamma fullmäktige på att det finns ett behov av att konkretisera uppdragen gällande arbetsmarknadsåtgärder	Ja	De övergripande uppdragen är borttagna och det fullmäktigeuppdrag som KS har för 2024 är tydligt. SAN har tagit fram en detaljerad verksamhetsplan, uppdragen kommer läggas in i Stratsys inför 2025.
Säkerställa att den kommunövergripande processen för den lokala arbetsmarknadspolitiken implementeras	Delvis	Det arbetas i högre utsträckning nu än tidigare för att tydliggöra processen försörjningsstöd – arbetsmarknadsinsats. Den kommunövergripande processen kommer dock inte att implementeras då den inte upplevs relevant.
Lyfta frågan kring ambitionsnivå gällande Jobbspår eller liknande insatser	Delvis	Riktlinjen för arbetsmarknadspolitik revideras, med förtydligande gällande Jobbspår och ambitionsnivå, under hösten 2024. Samtliga åtgärder är ännu inte genomförda.
Säkerställa att ansvarsfördelningen mellan styrelsen och social- och arbetsmarknadsnämnden tydliggörs	Ja	Revidering av social- och arbetsmarknadsnämndens reglemente har hanterats av nämnden och kommer hanteras av KS och KF i oktober. Vi menar att det är svårt att bedöma om ändringarna är tillräckliga för att önskat resultat ska uppnås.
Utveckla modeller för att kunna mäta resultatet av genomförda insatser	Delvis	Implementering av BIP pågår fortfarande. Mätning av resultat sker regelbundet vid tertialuppföljningar och kommuniceras även ut till verksamheterna.
Säkerställa att organisation och finansiering av arbetslagen förtydligas	Ja	Åtgärderna anses vara färdigställda. Arbetsmarknadsgrupperna har omorganiserats och en del av finansieringen av grupperna har förändrats.

3.2 PSYKISK OHÄLSA BLAND ÄLDRE

3.2.1 Tidigare granskning

Syftet med granskningen var att bedöma om vård- och omsorgsnämnden bedriver ett ändamålsenligt arbete med att förebygga och uppmärksamma psykisk ohälsa bland personer som är 65 år och äldre.

I granskningen gjordes den sammanfattande bedömningen att nämnden bedrev ett arbete med att förebygga och uppmärksamma psykisk ohälsa bland äldre men att arbetet inte fullt ut var ändamålsenligt. Nämnden hade uppdrag kopplat till psykisk ohälsa som även följs upp löpande. Flera av aktiviteterna hade försenats och skulle inte bli genomförda under innevarande år.

Följande rekommendationer lämnades:

- *Förtydliga hur fastställda styrdokument ska brytas ned och tillämpas i verksamheten.*
- *Strukturera planeringen av insatser genom att kartlägga omfattningen av psykisk ohälsa samt utveckla uppföljningen och analysen av det förebyggande arbetet.*
- *Utveckla formerna för kommunikation och information till medborgare och medarbetare om vilka insatser som erbjuds.*
- *Säkerställa att biståndshandläggare konsekvent beaktar och dokumenterar den enskildes situation när det gäller psykisk hälsa och att uppföljning av biståndsbedömda insatser görs årligen i enlighet med nämndens beslut.*
- *Säkerställa att det finns kompetensutvecklingsplaner som garanterar att samtliga medarbetare erhåller kontinuerlig utbildning, bl.a. gällande psykisk ohälsa*
- *Se över möjligheter till ytterligare samverkan med andra nämnder för att stärka arbetet med att minska äldres psykiska ohälsa*
- *Ta initiativ till att se över samarbetet med Region Jämtland Härjedalen.*

Vård- och omsorgsnämnden har lämnat svar gällande vilka åtgärder som vidtagits eller avsågs att vidtas 2023-03-29 § 21.

3.2.2 Åtgärder som vidtagits utifrån lämnade rekommendationer

Rekommendation 1: Förtydliga hur fastställda styrdokument ska brytas ned och tillämpas i verksamheten.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgick att både fullmäktige och nämnden fastställt en rad styrdokument som hade beröring på psykisk ohälsa. Det innebar att det var många styrdokument att både förhålla sig till och att följa upp. Vidare konstaterades i granskningen att det är viktigt att de enskilda enheterna och medarbetarna får tydliga uppdrag och aktiviteter att förhålla sig till.

Planerade åtgärder

I nämndens svar på granskningen beskrivs att förvaltningen ska bistå ett forskningsprojekt med relevanta underlag samt framföra revisionens synpunkter. Eventuella förbättringsåtgärder avvaktas dock i väntan på forskningsprojektets resultat.

Nuläge

Forskningsprojektet är färdigställt och Område strategi och styrning håller på att ta fram aktiviteter utifrån resultatet på en övergripande nivå.

På förvaltningsnivå finns det en framarbetad struktur för hur styrdokument ska brytas ner och tillämpas. Styrmodellen är uppbyggd så att övergripande styrdokument ska beaktas vid utformning av nya styrdokument och detta kan ske i flera nivåer. På så sätt ska de övergripande direktiven filtreras från politiken – till tjänsteperson – till baspersonal, vilket ska underlätta för personalen närmast medborgaren.

Vår kommentar

Arbetet är pågående, planerade åtgärder är delvis genomförda.

Rekommendation 2: Strukturera planeringen av insatser genom att kartlägga omfattningen av psykisk ohälsa samt utveckla uppföljningen och analysen av det förebyggande arbetet.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgick att nämnden inte har kartlagt omfattningen av psykisk ohälsa bland äldre men att det däremot görs analyser av de nationella jämförelser som genomförs av Socialstyrelsen. Vidare framgick att det inte gjordes någon strukturerad utvärdering av de aktiviteter som genomförs på mötesplatser och liknande. En viss uppföljning hade gjorts i samband med genomförda medborgardialoger.

Planerade åtgärder

I nämndens svar framgår att de skulle utveckla kartläggningen av psykisk ohälsa bland äldre. Omvärldsbevakning skulle också genomföras för att bidra till inspiration.

Nuläge

Omvärldsbevakningen är påbörjad och arbetet planeras fortlöpa under 2025. Under 2025 ska även ett arbete gällande IBIC-modellen påbörjas. Modellen syftar till att se varje individs behov, där psykiska ohälsa givetvis ingår.

Vår kommentar

Planerade åtgärder är delvis påbörjade. Flera åtgärder som anses bidra till förbättringar utifrån lämnad rekommendation planeras att startas upp under 2025.

Rekommendation 3: Utveckla formerna för kommunikation och information till medborgare och medarbetare om vilka insatser som erbjuds.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen noterades att det inte på ett tydligt sätt framgick av dokumentationen vilken information om aktiviteter som hade lämnats till medborgaren i samband med utredning och uppföljningar. Det framkom också att det fanns risk att kunskapen kring vilka insatser och aktiviteter som erbjuds förloras vid personal- och chefsbyten.

Planerade åtgärder

I nämndens svar framgår att de ser ett behov av att hitta bättre vägar i kommunikation med medarbetare och välkomnar att kommunen har påbörjat uppbyggnaden av ett nytt intranät. Förhoppningen är att det nya intranätet ska underlätta kommunikation till medarbetare inom förvaltningen.

Nuläge

Förvaltningen uppger att arbetet fortfarande är pågående och förväntas pågå en tid framöver. Vid årsskiftet planeras nya insidan bli det primära intranätet.

Vår kommentar

Planerad åtgärd hänvisar enbart till ett pågående arbete inom kommunen. För att planerad åtgärd ska leda till någon effekt kan också nämnden behöva genomföra ett arbete för att förtydliga kommunikationen till medarbetarna inom förvaltningen. Vidare framgår det

inte på vilket sätt formerna för kommunikation och information till medborgare kan förbättras. Vi är tveksamma till om de åtgärder som beskrivs kommer att leda till önskade förbättringar.

Rekommendation 4: Säkerställa att biståndshandläggare konsekvent beaktar och dokumenterar den enskildes situation när det gäller psykisk hälsa och att uppföljning av biståndsbedömda insatser görs årligen i enlighet med nämndens beslut.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framkommer att uppföljning av beviljade insatser är ett tillfälle då biståndshandläggarna har möjlighet att uppmärksamma psykisk ohälsa och identifiera ändrade behov. Granskningen visar att det inte har fungerat fullt ut och att en av förklaringarna är att mindre avstämningar kan ha genomförts i förtid utan att dokumenteras och resulterat i att andra avstämningar flyttats fram.

Planerade åtgärder

I nämndens svar framkommer att Myndighetsenhetens utredningsmall ska kompletteras med en rubrik om psykisk ohälsa och att relevanta riktlinjer och rutiner ska uppdateras.

Nuläge

Förvaltningen uppger att arbetet delvis är genomfört. Relevanta riktlinjer och rutiner har till viss del uppdaterats och arbetet planeras fortsätta under 2025. Rubriken om psykisk ohälsa har inte lagts till ännu men planeras göra det.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har delvis genomförts, arbetet planeras fortsätta även under 2025.

Rekommendation 5: Säkerställa att det finns kompetensutvecklingsplaner som garanterar att samtliga medarbetare erhåller kontinuerlig utbildning, bl.a. gällande psykisk ohälsa

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgick att förvaltningen inte har någon övergripande kompetensförsörjningsplan och att specifik vidareutbildning i första hand genomförs för tillsvidareanställd personal men även de timvikarier som arbetar längre perioder. Andelen tillsvidareanställd personal uppgick till 80 % inom äldreomsorgen. Resterande andel arbetstid utfördes av timanställda vikarier varav ett flertal saknade grundutbildning.

Planerade åtgärder

Behovet av kompetensutveckling om psykisk ohälsa ska beaktas vid det pågående arbetet med att ta fram förslag på kompetenstrappa för baspersonal på Sektor hemtjänst och särskilt boende.

Nuläge

Arbetet med kompetenstrappan är fortsatt pågående.

Vår kommentar

Arbetet är fortfarande pågående, ingen ny information redovisas utöver vad som framkom när nämnden besvarade granskningen i mars 2023. Det framgår till exempel inte på vilket sätt kompetensutveckling kring psykisk ohälsa kommer att beaktas i arbetet med kompetenstrappan eller när arbetet beräknas vara slutfört.

Rekommendation 6: Se över möjligheter till ytterligare samverkan med andra nämnder för att stärka arbetet med att minska äldres psykiska ohälsa**Tidigare granskning**

Den tidigare granskningen visar att det inte fanns någon utbredd samverkan med andra nämnder inom kommunen gällande det förebyggande arbetet kring psykisk ohälsa bland äldre.

Planerade åtgärder

Av nämndens svar framgår att förvaltningen ska delta i den planerade processkartläggningen med social- och arbetsmarknadsförvaltningen gällande medborgare som har psykisk ohälsa och risk-/missbruksproblem. Utifrån det ska förvaltningen vidta åtgärder för att förbättra samordning mellan förvaltningarna.

Nuläge

Processkartläggningen har varit pausad i väntan på samsjuklighetsutredningen. September 2024 beslutade förvaltningschefer på vård- och omsorgsförvaltningen samt Social- och arbetsmarknadsförvaltningen att påbörja arbetet trots att samsjuklighetsutredningen inte är klar. Arbetet planeras påbörjas våren 2025.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har inte genomförts, arbetet planeras att påbörjas under 2025.

Rekommendation 7: Ta initiativ till att se över samarbetet med Region Jämtland Härjedalen.**Tidigare granskning**

I den tidigare granskningen görs bedömningen att det finns anledning att se över samverkan med Region Jämtland Härjedalen. I granskningen lyfts exempel på att det saknas en tydlig ansvarsfördelning och fungerande samverkan mellan kommunens socialtjänst och regionen när det gäller risk- och missbruk bland äldre. Vidare framhålls exempel på att det finns svårigheter att hitta bra samverkansformer med psykiatri samt att samverka gällande fallprevention.

Planerade åtgärder

Vård- och omsorgsförvaltningen ska prioritera aktiviteter för att förbättra den faktiska samverkan med Region Jämtland Härjedalen.

Nuläge

Flertalet initiativ har tagits under året för att förbättra samverkan med Region Jämtland Härjedalen och för 2025 finns ett uppdrag från kommunfullmäktige om förbättrad samverkan. Eftersom det inte är ett politiskt prioriterat uppdrag för regionen anses inte arbetet ha lett till någon förändring/förbättring.

Vår kommentar

Nämnden har genomfört aktiviteter men önskade effekter har inte uppnåtts. Nämnden hänvisar uteblivna effekter till att regionen inte har prioriterat samverkan.

3.2.3 Sammanfattande bedömning

Flera av de planerade åtgärderna har påbörjats men ännu inte genomförts, arbetet planeras att fortsätta under 2025. Vi menar att det är oklart om alla planerade åtgärder kommer att leda till önskade förbättringar, till exempel gällande bättre former för kommunikation och information till medborgare och medarbetare. Vad gäller en förbättrad samverkan med regionen anser nämnden att de har vidtagit åtgärder men att åtgärderna inte har gett något resultat. För en av rekommendationerna har inte någon åtgärd vidtagits ännu.

Vår samlade bedömning är att nämnden behöver fortsätta att vidta åtgärder utifrån rekommendationerna för att förbättra arbetet med att förebygga och uppmärksamma psykisk ohälsa bland personer som är 65 år och äldre. Nedan är en sammanställning av nuläget per rekommendation samt vår bedömning av om de planerade åtgärderna har vidtagits eller inte.

Rekommendation	Har planerad åtgärd vidtagits?	Nuläge/Kommentarer
Förtydliga hur fastställda styrdokument ska brytas ned och tillämpas i verksamheten.	Delvis	Område strategi och styrning håller på att ta fram aktiviteter utifrån resultatet i ett forskningsprojekt på övergripande nivå. Det finns en struktur för hur styrdokument ska brytas ner och tillämpas vilket ska underlätta för personalen närmast medborgarna.
Strukturera planeringen av insatser genom att kartlägga omfattningen av psykisk ohälsa samt utveckla uppföljningen och analysen av det förebyggande arbetet.	Delvis	Planerad omvärldsbevakning är påbörjad men arbetet planeras fortlöpa under 2025. Under 2025 ska också ett arbete gällande IBIC-modellen påbörjas.
Utveckla formerna för kommunikation och information till medborgare och medarbetare om vilka insatser som erbjuds.	Delvis	Arbetet med att bygga upp ett nytt intranät pågår och nämndens förhoppning är att det på sikt ska underlätta kommunikation till medarbetare.
Att biståndshandläggare konsekvent beaktar och dokumenterar den enskildes situation när det gäller psykisk hälsa och att uppföljning av biståndsbedömda insatser görs årligen i enlighet med nämndens beslut.	Delvis	Arbetet är delvis genomfört. Riktlinjer och rutiner har till viss del uppdaterats, arbetet planeras fortsätta under 2025.
Att det finns kompetensutvecklingsplaner som garanterar att samtliga medarbetare erhåller kontinuerlig utbildning, bl.a. gällande psykisk ohälsa	Delvis	Arbetet med att ta fram en kompetens-trappa, vilket nämnden också tidigare hänvisade till i sitt svar, är fortsatt pågående.
Se över möjligheter till ytterligare samverkan med andra nämnder för att stärka arbetet med att minska äldres psykiska ohälsa	Nej	Planerad åtgärd har varit pausad i väntan på samsjuklighetsutredningen. Arbetet planeras påbörjas våren 2025.
Ta initiativ till att se över samarbetet med Region Jämtland Härjedalen.	Ja	Flertalet initiativ uppges ha tagits under året för att förbättra samverkan som dock inte anses ha gett något resultat.

3.3 ARBETSMILJÖN INOM GRUNDSKOLAN

3.3.1 Tidigare granskning

Syftet med granskningen av arbetsmiljön inom grundskolan var att bedöma om barn- och utbildningsnämnden hade en tillfredställande styrning och uppföljning av rektorers, lärares och elevers arbetsmiljö och arbetssituation.

I granskningen gjordes den sammanfattande bedömningen att barn- och utbildningsnämnden delvis hade en tillfredställande styrning och uppföljning av rektorers, lärares och elevers arbetsmiljö och arbetssituation. Arbetsmiljöarbetet bedrevs i huvudsak enligt lag och huvudmannen hade genom uppföljningar god kunskap om den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Granskningen visade vidare att nämndens arbete med elevskyddsombud brast. Det centrala stödet till rektor bedömdes inte fullt ut motsvara behoven eller vara ändamålsenligt och effektivt. Även arbetet med att stärka lärares förutsättningar att fokusera på sitt huvuduppdrag bedömdes ha förutsättningar att stärkas. Elevers arbetsmiljö följdes till viss del upp.

Följande rekommendationer lämnades:

- *Säkerställa en struktur för elevers medverkan i arbetsmiljöarbetet i enlighet med arbetsmiljölagen. I denna rekommendation ingår ett säkerställande av att elevskyddsombud får den utbildning som behövs för uppdraget. (6 kap. 18 § AML)*
- *Säkerställa att beslut om åtgärder då brister i arbetsmiljön identifieras alltid effektueras eller effektueras inom rimlig tid efter upprättande av handlingsplan.*
- *Säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs i samverkan i enlighet med samverkansavtal.*
- *Säkerställa att alla tjänstepersoner med ansvar för arbetsmiljö enligt arbetsmiljölagen har kunskap och kompetens för uppdraget. Det kan bland annat göras genom systematiska arbetsmiljöutbildningar.*
- *Särskilt följa upp om det stöd som rektor erhåller för att kunna fokusera på uppdraget att leda det pedagogiska arbetet och verka för utbildningens utveckling kan erbjudas ändamålsenligt och effektivt och om stödet motsvarar behoven.*
- *Verka för att avvärja brister i samverkan med tekniska förvaltningen för att säkerställa att befintlig organisation stödjer arbetet med en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö.*

Barn- och utbildningsnämnden har lämnat svar gällande vilka åtgärder som vidtagits eller avsågs att vidtas 2023-03-29 § 23.

3.3.2 Åtgärder som vidtagits utifrån lämnade rekommendationer

Rekommendation 1: Säkerställa en struktur för elevers medverkan i arbetsmiljöarbetet i enlighet med arbetsmiljölagen. I denna rekommendation ingår ett säkerställande av att elevskyddsombud får den utbildning som behövs för uppdraget. (6 kap. 18 § AML)

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen görs bedömningen att elevers arbetssituation till viss del följs upp. Däremot framgick det att eleverna inte involverats i det formella arbetsmiljöarbetet i enlighet med arbetsmiljölagen. Nämnden hade inte uppfyllt arbetsmiljölagens krav på att elevskyddsombud får den utbildning som krävs för uppdraget.

Planerade åtgärder

I nämndens svar framgår att en rutin för hur kommunens elevskyddsombud ska utbildas har tagits fram. En central utbildning erbjuds en gång per år. Den centrala utbildningen kommer att följas av ett antal uppgifter under resten av läsåret. Varje rektor, tillsammans med det vuxna skyddsombudet, ska ansvara för att uppgifterna genomförs.

Nuläge

Elever deltar nu i det systematiska arbetsmiljöarbetet på ett mer aktivt sätt. Elevskyddsombud utbildas varje år. Arbetet uppges ha blivit olika framgångsrikt på olika skolor men förvaltningen arbetar aktivt för att förbättra processen.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har vidtagits, ett arbete pågår fortfarande för att processen ska förbättras inom samtliga skolor.

Rekommendation 2: Säkerställa att beslut om åtgärder då brister i arbetsmiljön identifieras alltid effektueras eller effektueras inom rimlig tid efter upprättande av handlingsplan.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen görs bedömningen att den fysiska arbetsmiljön kontinuerligt följs upp. Vidare framgår att brister identifieras och beslut om åtgärder fattas. Däremot är det inte säkerställt att beslut om åtgärder alltid effektueras eller effektueras inom rimlig tid.

Planerade åtgärder

Av nämndens svar framgår att det är viktigt att åtgärder dateras och läggs med slutdatum i handlingsplanen för att eventuella avvikelser från åtgärder ska kunna följas upp på flera nivåer. Vidare framgår att intendenten måste få vetskap om brister i arbetsmiljön som behöver åtgärdas eller behöver skickas vidare för åtgärd. Rektorer behöver påtala brister för intendenten.

Nuläge

Arbetsmiljöplaner finns på skolorna och många åtgärder, framför allt på ventilation, uppges ha genomförts under det senaste året och finns även planerade framöver. Skolor som åtgärdats eller håller på att åtgärdas är Norra skolan, Sörgårdsskolan, Storvikensskolan och Treälvsskolan i Lit. När det gäller övriga brister så är rektorer och intendent medvetna om dem men det är inte alla gånger som de åtgärdas från fastighetsägarnas sida. Det uppges krävas upprepade påminnelser om saker som inte är genomförda.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har delvis vidtagits. Fortfarande finns ett problem då påtalade brister inte alltid upplevs åtgärdas från fastighetsägarens sida.

Rekommendation 3: Säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs i samverkan i enlighet med samverkansavtal.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen konstateras att arbetsmiljöarbetet är en av de viktigaste delarna i samverkansavtal mellan arbetsgivare och fackliga företrädare. Granskningen visade att det inte i alla samverkansgrupper är klart vilken roll arbetsmiljöfrågan ska ha i samverkan. Det gällde inte minst samverkan kring rektorernas arbetsmiljö i deras egenskap av arbetstagare i kommunen.

Planerade åtgärder

I nämndens svar beskrivs att förvaltningen på övergripande nivå kan säkerställa att arbetsmiljöarbetet bedrivs i enlighet med samverkansavtal genom att följa varje skolas svar på den årliga genomgången i skyddskommittén.

Nuläge

Den årliga genomgången av systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) har genomförts en gång under föregående år och håller på att genomföras igen just nu. Förvaltningen ska också ha en samverkansutbildning med lokalombud och chefer under januari-april 2025.

Vår kommentar

Planerad åtgärd har vidtagits.

Rekommendation 4: Säkerställa att alla tjänstepersoner med ansvar för arbetsmiljö enligt arbetsmiljölagen har kunskap och kompetens för uppdraget. Det kan bland annat göras genom systematiska arbetsmiljöutbildningar.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgår att den som fördelar arbetsmiljöuppgifterna måste säkerställa att den som får ansvaret har tillräcklig kompetens. När det gäller övriga anställda som arbetar i en fysiskt riskfylld arbetsmiljö såsom slöjd och idrott bör rektor säkerställa att de har tillräckliga kunskaper om arbetsmiljön och att det finns rutiner till exempel för att säkerställa att alla som vistats i lokalen har fått information om skydds- och säkerhetsåtgärder.

Planerade åtgärder

Av nämndens svar framgår att hela modulen för systematiskt arbetsmiljöarbete i Stratsys byggs om på kommunövergripande nivå under våren 2023. När detta är klart kommer alla chefer erbjudas utbildning.

Nuläge

Utbildningar erbjuds just nu för både nya chefer och redan befintliga chefer. Modulen som nämnden hänvisade till i sitt svar är i gång och erbjuds via Kompetensportalen. Uppföljningsarbetet i den nya modulen i Stratsys har påbörjats.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har vidtagits.

Rekommendation 5: Särskilt följa upp om det stöd som rektor erhåller för att kunna fokusera på uppdraget att leda det pedagogiska arbetet och verka för utbildningens utveckling kan erbjudas ändamålsenligt och effektivt och om stödet motsvarar behoven.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen framgår att nämnden kontinuerligt följer upp den psykosociala arbetsmiljön och särskilt förutsättningarna för rektor att primärt kunna verka som rektor och motsvarande för lärare att kunna verka som lärare. Nämnden bedömdes ha god kunskap om de brister som fanns och arbetet med att åtgärda bristerna hade påbörjats. Granskningen visade att det fanns skäl för huvudmannen att särskilt följa upp om det stöd som rektor erhåller för att kunna fokusera på sitt huvuduppdrag kan erbjudas ändamålsenligt och effektivt och om stödet motsvarar behoven.

Sammantaget gjordes bedömningen att huvudmannen behövde fokusera på att vidta åtgärder där brister identifierats, till exempel att rektors och lärares uppdrag ryms inom arbetstiden.

Planerade åtgärder

Av nämndens svar framgår att det stöd som rektorer erhåller har tydliggjorts genom att en kompetenskarta har tagits fram. Alla stöd ska underlätta och möjliggöra rektorernas uppdrag.

Nuläge

En beskrivning har tagits fram om vem som kan vara stöd i olika processer på förvaltningen. Stöd finns inom förvaltningen för fastighetsfrågor, IT frågor, ekonomi, fakturahantering mm. Det stöd som fortfarande inte fungerar tillfredsställande enligt rektorernas behov är HR.

Vår kommentar

Planerade åtgärder har vidtagits. Rekommendationen innebar också att särskilt följa upp om det stöd som rektor erhåller motsvarar behoven. Vi kan inte utläsa av svaret att en sådan uppföljning har genomförts, däremot nämns att stödet inom HR fortfarande inte fungerar tillfredsställande.

Rekommendation 6: Verka för att avvärja brister i samverkan med tekniska förvaltningen för att säkerställa att befintlig organisation stödjer arbetet med en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö.

Tidigare granskning

I den tidigare granskningen görs bedömningen att den bristande samverkan mellan grundskolans verksamhet och tekniska förvaltningen får negativa konsekvenser som försvårar rektors förutsättningar att vidta åtgärder inom ramen för sitt arbetsmiljöansvar.

Planerade åtgärder

Av nämndens svar framgår att olika möten har genomförts mellan förvaltningarna. Förhoppningen är att samarbetet mellan förvaltningarna kommer att förbättras ytterligare när den nya organisationen på teknisk förvaltning fastighet kommit igång.

Nuläge

Förvaltningens arbetsmiljösamordnare och intendenterna har kontinuerliga avstämningar med olika representanter inom teknisk förvaltning. Teknisk förvaltnings organisationsarbete är inte färdigt ännu vilket upplevs spilla över på barn- och utbildningsförvaltningens funktioner. Barn- och utbildningsnämnden planerar att boka in en gemensam nämnd med tekniska nämnden så snart deras organisationsförändring är klar i syfte att sätta upp ett tydligare ramverk för samverkan mellan de två nämnderna

Vår kommentar

Flera aktiviteter har genomförts i syfte att avvärja brister i samverkan med tekniska förvaltningen. Fortfarande upplever nämnden att det finns brister och påbörjade samt ytterligare åtgärder planeras fortsätta/vidtas.

3.3.3 Sammanfattande bedömning

Nämnden har vidtagit flera av de åtgärder som planerats utifrån revisionens rekommendationer, bland annat när det kommer till utbildning av elever och medarbetare. Brister i samverkan med teknisk förvaltning kvarstår fortfarande trots att vissa åtgärder har vidtagits.

Vår samlade bedömning är att vidtagna åtgärder har bidragit till att förbättra nämndens styrning och uppföljning av rektorers, lärares och elevers arbetsmiljö och arbetssituation. För att ytterligare förbättra arbetsmiljö och arbetssituation krävs fortsatta åtgärder för att förbättra samverkan med teknisk förvaltning. Nedan är en sammanställning av nuläget per rekommendation samt vår bedömning av om de planerade åtgärderna har vidtagits eller inte.

Rekommendation	Har planerad åtgärd vidtagits?	Nuläge/kommentar
Säkerställa en struktur för elevers medverkan i arbetsmiljöarbetet i enlighet med arbetsmiljölag.	Ja	Elever deltar i det systematiska arbetsmiljöarbetet mer aktivt och elevskyddsombud utbildas varje år. Ett arbete för att förbättra processen inom samtliga skolor pågår fortfarande.
Att beslut om arbetsmiljöåtgärder alltid effektueras eller effektueras inom rimlig tid efter upprättande av handlingsplan.	Delvis	Flera åtgärder, framför allt på ventilation, uppges ha genomförts det senaste året. När det gäller övriga brister finns ett fortsatt problem då påtalade brister inte alltid åtgärdas från fastighetsägarens sida.
Att arbetsmiljöarbetet bedrivs i samverkan i enlighet med samverkansavtal.	Ja	Den årliga genomgången av SAM har genomförts en gång under föregående år. Förvaltningen ska också ha en samverkansutbildning med lokalombud och chefer under 2025.
Att alla tjänstepersoner med ansvar för arbetsmiljö enligt arbetsmiljölagen har kunskap och kompetens för uppdraget.	Ja	Utbildningar erbjuds för både nya chefer och redan befintliga chefer.
Följa upp om det stöd som rektor erhåller för att kunna fokusera på uppdraget kan erbjudas ändamålsenligt och om stödet motsvarar behoven.	Ja	Nämnden har, som planerat, tagit fram en beskrivning kring vem som kan vara stöd i olika processer på förvaltningen. Vi kan däremot inte utläsa av svaret att någon uppföljning av om stödet motsvarar behoven har genomförts.
Verka för att avvärja brister i samverkan med tekniska förvaltningen.	Delvis	Kontinuerliga avstämningar sker mellan representanter på förvaltningarna. Den nya organisationen på teknisk förvaltning är ännu inte färdig. En gemensam nämnd planeras genomföras. Bristerna anses ännu inte vara helt avvärjda.

Projektledare:

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare:

Moa Strömkvist
Verksamhetsrevisor